

dr hab. prof. UR Małgorzata Martynuska
Uniwersytet Rzeszowski
Katedra Anglistyki
Zakład Literatur i Kultur Krajów Anglojęzycznych

Rzeszów 22.02.2021

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Macieja Smółki

pt. ***The Sound of a City: A Study of the Phenomenon through the Example of the Minneapolis Sound***

napisanej na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego
pod kierunkiem dr hab. prof. UJ Radosława Rybkowskiego

Rozprawa doktorska przygotowana przez mgr Macieja Smółkę dotyczy *dźwięku miasta*, czyli muzyki powiązanej z jednym obszarem zurbanizowanym i opowiadającej jego historię. Wybór tematu pracy niewątpliwie zasługuje na uznanie nie tylko ze względu na swą oryginalność, ale też brak opracowania monograficznego tytułowego zagadnienia. Autor jasno formułuje hipotezy badawcze i przyjmuje, że problem należy analizować w sposób interdyscyplinarny, co pociąga za sobą konieczność korzystania ze zróżnicowanych baz teoretycznych.

Pan Smółka realizuje cel badań na kartach pracy liczącej 327 stron. Rozprawa opatrzona jest 783 przypisami oraz trzema aneksami. Tekst manuskryptu składa się z 3 zasadniczych części: (1) przegląd teorii; (2) *dźwięk Minneapolis*, jako studium przypadku; (3) analiza koncepcji *dźwięku miasta*. Trzy główne części pracy są następnie podzielone na 6 rozdziałów: (1) teoria i definicje zjawiska kulturowego; (2) relacje pomiędzy miejscem a muzyką; (3) metodologia pracy i narzędzia badawcze (4) studium przypadku *dźwięku Minneapolis* i spuścizna kulturowa miasta; (5) analiza zjawiska kulturowego; (6) podsumowanie wyników analizy – odpowiedź na hipotezy badawcze i ponowne zdefiniowanie koncepcji *dźwięku miasta*. Rozważania kończy imponującą lista cytowanych pozycji bibliograficznych, podzielona na sekcje: wywiady, książki, artykuły i rozdziały monografii (nie podano numerów stron), źródła internetowe, publikacje z danymi statystycznymi, albumy muzyczne oraz materiały audiowizualne. Aneksy zawierają treści wywiadów, mapy oraz zdjęcia z kolekcji autora. Struktura pracy jest przemyślana i prawidłowa.

Autor dysertacji za najważniejsze materiały źródłowe do powstania tej pracy uważa wywiady z trzema osobami ściśle związanymi z branżą muzyczną. Są to: (1) specjalista dźwięku Aaron Cohen; (2) fotograf Daniel Corrigan; oraz (3) dziennikarz muzyczny Andrea Swensson. Treść wywiadów jest zamieszczona w aneksie nr 1, wprowadzie nie w formie transkryptu, lecz jako tekst z pytaniami przekształconymi w mowę zależną, co jest ciekawym zabiegiem, zapewne wynikającym z syntetycznego skrócenia tekstu. Interesujące źródło stanowi czwarty wywiad, przeprowadzony korespondencyjnie z

historykiem i archeologiem Kristen Zschomler. Wywiady stanowią niezwykle cenny materiał źródłowy, co autor pracy umiejętnie wykorzystał w swych analizach.

Niewątpliwie, wielkim atutem manuskryptu są klarownie określone podstawy teoretyczne i metodologia rozprawy. Mgr Smółka doskonale orientuje się w literaturze tematu pracy. Najpierw podaje najważniejsze pozycje bibliograficzne dotyczące ogólnej koncepcji *dźwięku miasta*, a następnie te, skupiające się na charakterystycznych przypadkach, np. *Nashville Sound* (Nashville); *Dixieland Jazz* (New Orleans); *Motown* (Detroit); *Urban Blues* (Chicago); *Hot Jazz* (New York), *Miami Sound* (Miami). W ten sposób autor dysertacji dowodzi, że zjawisko *dźwięku miasta* nie jest przypadkiem odosobnionym. Analiza nie ogranicza się do bezrefleksyjnego cytowania publikacji potwierdzających przyjęty przez autora tok analizy ponieważ przytoczono też badania Thomas'a L. Bell nad *Dźwiękiem Seattle*, które zaprzeczają istnieniu zjawiska kulturowego *dźwięku miasta*. Oprócz źródeł akademickich oparto się również na materiałach pozaakademickich, co dowodzi otwartości autora pracy na akceptację nowych rozwiązań.

W rozprawie przyjęto założenie, że koncepcja *dźwięku miasta* jest traktowana, jako związane z historią lokalną zjawisko kulturowe. Ilustrują to liczne przykłady dźwięków posiadających specyfikę lokalną. Tutaj za źródło posłużyła publikacja autorstwa J. Connell i C. Gibson, zatytułowana „Sound Tracks”, która zawiera tabelę z przeglądem chronologicznym *dźwięków miast*, uwzględniając przykłady spoza USA. Autor rozprawy zwraca uwagę na dość kontrowersyjną metodę doboru przykładów wymienionych w tabeli, ale też akcentuje przejrzystość zestawienia. Ma świadomość, że wiarygodność niektórych źródeł, zwłaszcza pozaakademickich, może zostać podważona, lecz nie przemilcza tych faktów i stara się przywołać inne zalety materiałów źródłowych.

Rozprawa zawiera interesujące obserwacje, na podstawie których sformułowano kluczowe wnioski. Autor podkreśla, że *dźwięk miasta* stanowi konstrukt kulturowy jednoczący mieszkańców, a jego znaczenie można porównać z symboliką flagi, tudzież hymnu. W tym miejscu nasuwa się skojarzenie z rolą, jaką pełni religia obywatelska (*civic religion*). Mgr Smółka analizuje proces, w którym publiczność utożsamia się z miejscem pochodzenia muzyki poprzez umiejscowienie w nim artystów. Zauważyłam, że częściej używa słowa publiczność (*audience*) niż słuchacz (*listener*), czym wyraźnie podkreśla kulturoznawczy, a nie muzykologiczny charakter analiz. Słuchacz skupia się na warstwie muzycznej i tekście piosenek, a publiczność większą wagę przywiązuje do wizualizacji i odbioru scenicznego. Autor pracy wyjaśnia, dlaczego metodologia pracy opiera się w dużej mierze na studiach nad muzyką popularną, a nie narzędziach stosowanych w muzykologii. Muzykologia umieszcza muzykę na pierwszym miejscu, a aspekt kulturowy jest drugorzędny. W przypadku studiów nad muzyką popularną jest odwrotnie.

Manuskrypt zawiera nie tylko teorie ułatwiające zbadanie zjawiska, ale też potencjalne problemy, jakie napotyka badacz *dźwięku miasta*. Do takich należą trudności w dokładnym ustaleniu granic geograficznych i kulturowych obszarów zurbanizowanych. Tutaj autor rozprawy powołuje się na badaczy urbanistyki Roberta E. Park i Ernesta W. Burgess i ich koncepcji miasta, zakładającej, że stanowi ono

konstrukt dynamiczny. Analiza dotycząca przypadku Miast Bliźniaczych (Minneapolis - Saint Paul) jest szczególnie trudna ze względu na zacierające się granice kulturowe pomiędzy obu miastami. Mgr Smółka dostrzegłszy ten problem wyjaśnia, że wprawdzie odnosi się do granic administracyjnych miasta, ale uwzględnia też wielokulturowy charakter relacji zachodzących w analizowanym obszarze zurbanizowanym. Podkreśla, że jego analizy nie traktują Minneapolis, jako jednostki administracyjnej, tudzież politycznej, lecz jako konstrukt kulturowy. Autor zdaje sobie sprawę z tego, jakie błędy może popełnić badając zjawisko kulturowe i konsekwentnie stara się ich unikać.

Pan Smółka wielokrotnie zwraca uwagę na złożoność i interdyscyplinarność tematyki i metodologii badawczej. Powołuje się na zróżnicowane podejścia badaczy akademickich, analizujących muzykę popularną i miejsce jej pochodzenia. Podkreśla konieczność uwzględnienia procesów globalizacji i glocalizacji, gdyż muzyka to nie tylko dźwięk i słowa piosenek, ale produkt kultury. Jednym z podejść umożliwiających zastosowanie szerokiego spektrum badawczego jest geografia muzyczna. Autor pracy przytacza teorię Lily Kong, zakładającą, że badania akademickie nad muzyką cechuje brak wyznaczonych granic. Pan Smółka konsekwentnie pokazuje subtelne różnice wynikające z zastosowania różnych perspektyw badawczych; bada muzykę analizując miejsce jej powstania, ale również bada miejsce poprzez jego muzykę.

Jedną z metodologii mających zastosowanie w niniejszej dysertacji dotyczy badań historiograficznych, w których analiza konstruktów kulturowych jest przeprowadzana poprzez poznanie ich historii. Podjęto też problematyczną tematykę „obiektywizmu w sztuce”, przyjmując koncepcję, że pochodzenie kulturowe artysty wpływa na jego twórczość, co sprawia, że sztuka jest odzwierciedleniem subiektywnej, artystycznej wizji miejsca. Pan Smółka nie boi się formułowania odważnych twierdzeń, takich jak założenie, że skoro muzycy mają swobodę tworzenia wizerunku miejsc, badacze też nie powinni być ograniczeni w interpretacji ich dzieł.

Zróżnicowana metodologia pracy uwzględnia podejście antropologiczne stosowane w etnomuzykologii, a także socjologiczne używane w socjologii muzyki. Autor wyjaśnia, że badania etnomuzykologiczne skupiają się na kwestiach lokalności i tożsamości, natomiast analizy w obrębie socjologii muzyki mają charakter jakościowy. Pan Smółka precyzuje jak muzyka tworzy wizję artystyczną miejsca i wpływa na sposób postrzegania go. Warstwa wizualna (grafika okładek albumów) i muzyczna (dźwięk i słowa piosenek) przywołują szczegóły miejsc, z którym publiczność tworzy więź. Miejsce wpływa na muzykę, a muzyka na miejsce. Oba konstrukty posiadają swoją własną tożsamość zakorzenioną w kontekście kulturowym. Argumentacja autora rozprawy jest klarowna i przekonująca.

Mgr Smółka wyjaśnia powody wyboru tematu badań, twierdząc, że *Dźwięk Minneapolis* stanowi jeden z najlepszych przykładów do analizy *dźwięku miasta*, co argumentuje bezspornym i udokumentowanym istnieniem związku pomiędzy muzyką, a miastem Minneapolis. Bynajmniej, nie oznacza to, że *Dźwięk Minneapolis* został już gruntownie zbadany, a jedynie, że istnieją materiały źródłowe to umożliwiające. Autor rozprawy dokładnie określa czas i miejsce prowadzenia badań:

okres pobytu na Uniwersytecie w Minnesocie od stycznia do maja 2018 roku. Praca doktorska opiera się na badaniach jakościowych, a przeprowadzone wywiady i obserwacje dotyczą osób związanych z *Dźwiękiem Minneapolis* w sposób profesjonalny oraz osób z kręgów akademickich i fanów. Kontakt autora z wieloma przedstawicielami *dźwięku miasta* oraz zastosowanie aparatu teoretycznego różnych dyscyplin naukowych podkreśla interdyscyplinarny charakter rozprawy. Przeprowadzone analizy nie tylko odpowiadają na pytanie: „Dlaczego tak?”, ale również: „Dlaczego nie?”. Badania konsekwentnie pokazują, dlaczego w Minneapolis wykształcił się charakterystyczny *dźwięk miasta*, ale również, dlaczego tak nie stało się w przypadku innych miejsc np. Nowego Jorku. Poprzez geograficzne ograniczenie obszaru prowadzonych badań, autor analizuje go dogłębnie. Przypadek jednego miasta dostarcza informacji, które umożliwiają wyciągnięcie szerszych wniosków w kontekście krajowym bądź globalnym.

Ważnym aspektem procedury badawczej zastosowanej przez autora jest podkreślenie amerykańskości zjawiska kulturowego, które analizuje. Pan Smółka umieszcza tematykę badawczą nie tylko w dyscyplinie nauk o kulturze, ale również w obszarze studiów amerykańskich. Podkreśla, że większość przypadków badań nad *dźwiękiem miasta* dotyczy miast amerykańskich. Na uwagę zasługuje dobra orientacja autora w istniejących podejściach akademickich, co nie oznacza, że bezkrytycznie je adoptuje do własnych badań, ale raczej informuje o ich istnieniu. Przytacza metodologię stosowaną przez ruch „Nowi Amerykańści”, opartą na odnajdywaniu podobieństw między różnymi przypadkami poprzez wykazanie braku takiego podobieństwa we wszystkich analizowanych przykładach. Innymi słowy, podkreślony zostaje indywidualny charakter każdego przypadku. Pan Smółka nie tylko wyraźnie akcentuje zróżnicowanie dostępnych metod badawczych i interdyscyplinarność tematu, ale też elastyczność badacza w doborze metod i źródeł, a także to, że żadna z metod nie jest traktowana jako nadrzędna.

Poczyniono cenne spostrzeżenia dotyczące dystansu pomiędzy badaczem, a analizowanym problemem. Autor pracy uważa, że dystans pomaga w przeprowadzeniu analiz, ponieważ osoba znajdująca się zbyt blisko nie dostrzega tego, co badacz z zewnątrz. Podkreśla swój szczególny status tymczasowego członka lokalnej społeczności, ale równocześnie człowieka z zewnątrz, spoza miasta, a także spoza kraju. Można dostrzec, że autor myśli jak kulturoznawca i rozumie kulturę. Prowadząc badania jest postacią z zewnątrz, ale próbuje też być z wewnątrz; tworząc dystans, a potem go niwelując, analizuje temat z różnych perspektyw.

Pan Smółka czerpie z narzędzi teoretycznych i metodologicznych stosowanych w obszarach akademickich: geografii muzycznej, etnomuzykologii, socjologii muzyki, studiów nad dźwiękiem, ekologii muzyki, geografii urbanistycznej. Triangulacja metod badawczych podkreśla interdyscyplinarny charakter badań. Autor precyzuje, że zastosowaną przez niego metodologią jest instrumentalnego studium przypadku, więc w pierwszej kolejności bada *Dźwięk Minneapolis*, a potem formułuje szersze opinie na temat koncepcji *dźwięku miasta*. Tym samym traktuje *Dźwięk Minneapolis*, jako przypadek ilustrujący szersze zjawisko, a dźwięki innych miast są przytaczane jedynie dla celów kontrastowych.

Autor jest świadom potencjalnych trudności wynikających z wyboru przypadku do analizy. Odważnie formułuje swe spostrzeżenia w formie wniosków i podkreśla, że nie można ich traktować w kontekście ostatecznych, lecz jedynie, jako możliwych interpretacji, które pozwalają na lepsze zrozumienie problemu. Trudno potwierdzić, czy koncepcja *dźwięku miasta* może być rozpatrywana w kontekście limitu czasowego, ponieważ nawet po śmierci głównego przedstawiciela, zjawisko kulturowe jest upamiętniane, a niejednokrotnie dochodzi do renesansu zainteresowania *dźwiękiem miasta*. Autor zaznacza szczególną wagę materiału badawczego, jaki stanowią jego osobiste obserwacje poczynione podczas uczestnictwa w koncertach, konferencjach akademickich i przeprowadzaniu wywiadów. Wyjaśnia sposób doboru respondentów wywiadów, które miały charakter częściowo ustrukturyzowany, z zastosowaniem metody efektu kuli śnieżnej.

Należy podkreślić oryginalność projektu, gdyż istnieje niewiele publikacji na temat *dźwięku miasta* w kontekście zjawiska kulturowego. Niniejsza praca jest jedną z pierwszych dokładnie analizujących przypadek *Dźwięku Minneapolis* w ujęciu kulturowym, więc zastosowana metodologia ma charakter eksperymentalny i pionierski.

Pan Smółka posiada dobre rozeznanie na temat inkubatora kulturowego dzielnicy Near North w Minneapolis. Przedstawia głównego przedstawiciela *Dźwięku Minneapolis* - Prince'a - lecz nie jest to tylko opis biograficzny, lecz raczej prezentacja sylwetki muzyka, jego charakterystycznego wizerunku scenicznego oraz twórczości artystycznej, z podkreśleniem wagi poszczególnych albumów dla rozwoju *dźwięku miasta*. W tym aspekcie, za kluczowe autor dysertacji uważa albumy *Dirty Mind* oraz *Controversy*, ale też podkreśla znaczenie filmu *Purple Rain* w popularyzacji dźwięku na skalę globalną. Istotną rolę przywiązuje do otwarcia studia muzycznego Paisley Park, które stało się siedzibą działalności artystycznej Prince'a. Autor rozprawy analizuje proces, w którym narodził się *Dźwięk Minneapolis*, gdy twórczość Prince'a i innych artystów utrwaliła związek istniejący pomiędzy miastem, a muzyką o nim. Ta więź cały czas ewoluuje i oprócz charakteru muzycznego nabiera szerszego wymiaru kulturowego. Wprawdzie Prince zmarł, lecz pamięć o nim nie, a zjawisko kulturowe nie ogranicza się tylko jednego artysty. Dźwięk stanowi integralny element tożsamości miasta i doświadczeń jego mieszkańców. Twórczość Prince'a jest spuścizną kulturową miasta, a jego biografia jest wpleciona w historię Minneapolis.

Autor pracy bada, jak po śmierci głównego przedstawiciela, zjawisko kulturowe rozwija się poszerzając zasięg terytorialny. Muzyka jest popularyzowana w trakcie kierowanych do szerokich widowni wydarzeń sportowych, w których wykorzystywane są środki wizualne, w tym kolorystyka np. podświetlenie stadionu sportowego na kolor purpurowy, symbolizujący Prince'a i jego miasto. Inny przykład stanowi purpurowa stylistyka strojów sportowych koszykarzy z Timberwolves. Autor dowodzi, że *dźwięk miasta* to nie tylko produkt na sprzedaż, ale też wizerunek, który można kojarzyć z innym produktem i tym samym zwiększać jego atrakcyjność.

Pan Smółka wykazuje dużą dociekliwość w znajdowaniu odpowiedzi na kluczowe pytanie, dlaczego spośród licznych gatunków muzycznych, akurat muzyka Prince'a i związanych z nim artystów stała się *Dźwiękiem Minneapolis*. Autor nie poprzestaje

na biernej akceptacji powszechnie przyjętego twierdzenia, że głównym przedstawicielem analizowanego zjawiska był Prince. Przytacza również odmienne opinie np. Daniela Corrigan, który w ogóle nie uznaje Prince'a za artystę reprezentującego *Dźwięk Minneapolis*, a dla odmiany podkreśla wagę lokalnego ruchu punkowego. Jednak ten punkt widzenia nie zyskał przychylności wśród krytyków muzycznych, ani autora dysertacji.

Analizując teorie dotyczące powstania *Dźwięku Minneapolis*, Pan Smółka nie skupia się tylko na chronologii czasowej, ale też przytacza czynniki kulturowe. Oprócz ważnego elementu rasowego związanego z Afroamerykańskim elementem genezy *dźwięku miasta*, autor przytacza wizerunek dotyczący płci kulturowej. Poprzez charakterystyczne tematy piosenek, wizualny aspekt okładek płyt oraz strojów scenicznych powstał wizerunek „innego”, którego tożsamość płciowa nie jest oczywista. Pan Smółka podkreśla, że rasa, seksualność oraz „inność” stanowią ważne elementy estetyki *Dźwięku Minneapolis*.

Badając potencjał zjawiska kulturowego *dźwięku miasta*, autor rozprawy dostrzega złożoność i subtelność mechanizmów kulturowych. Podsumowuje, że nie było by *dźwięku miasta*, bez miasta; a *Dźwięku Minneapolis*, bez Minneapolis. Powołując się na innych specjalistów dziedziny jak i na własne obserwacje, obala tezę, zakładającą, celową popularyzację dźwięku, w ramach ukierunkowanego na promocję miasta lokalnego patriotyzmu. Według autora, dźwięk wywarł wpływ na popularność miasta w sposób spontaniczny, a nie w wyniku działań celowych.

Stosując wiele perspektyw badawczych Pan Smółka poddaje analizie translokalność dźwięku, czyli jego zdolność rozprzestrzeniania się w innym miejscu. Autor wnioskuje, że zjawisko *dźwięku miasta* bez połączenia go ze specyficznym miastem, staje się pozbawionym autentyczności brzmieniem. Miejsce jest traktowane, jako autentyczne umiejscowienie muzyki, a muzyka jest traktowana, jako autentyczna, dzięki jej umiejscowieniu. Przeniesienie dźwięku do innego miejsca, oznacza stworzenie innego dźwięku, gdyż specyfika miasta jest niepowtarzalna. Tutaj kilkakrotnie użyto dość problematycznego do zdefiniowania pojęcia „autentyczność”, które jest obecnie przedmiotem wielu badań akademickich. Autor wydaje się rozumieć znaczenie terminu; nie skupia się jedynie na pozytywnych aspektach autentyczności *dźwięku miasta*, ale podaje przykłady, gdy autentyczność staje się problematyczna dla dalszego rozwoju dźwięku, jak miało miejsce w przypadku *Dźwięku Seattle*, gdy sukces globalny dźwięku powodował zanik więzi na szczeblu lokalnym.

Autor rozprawy skupia się na subtelnych różnicach w terminologii dotyczącej *dźwięku miasta*. Bada, jak *dźwięk miasta* zyskuje własną nazwę i dokładnie precyzuje, kiedy po raz pierwszy użyto terminu *Dźwięk Minneapolis*. Podaje przykłady, gdy nazwa zostaje nadana w późniejszym okresie, niż powstanie dźwięku, lub po okresie jego świetności. Jednak w przypadku jego badań nazwa pojawiła się pierwotnie w trochę innym kontekście kulturowym, a mianowicie termin *Dźwięk Minneapolis* został sformułowany w roku 1982, w artykule czasopisma *Billboard*, w odniesieniu do specyficznej muzyki stworzonej przez Afroamerykanów. Autor wyjaśnia proces tworzenia tego zjawiska kulturowego różnicując pomiędzy sceną

artystyczną, a społecznością artystyczną. Scena skupia różne projekty artystyczne i zespoły, które wprawdzie kontaktują się, ale nie musi to owocować współpracą. Społeczność z kolei, to związek muzyków, którzy współtworzą razem, obok siebie, blisko. W dłuższej perspektywie taka społeczność może wykształcić odrębną kulturę muzyczną, wyróżniającą się na tle innych, nawet tych występujących w tym samym miejscu. Pan Smółka klaruje, że istnienie społeczności artystycznej jest konieczne do powstania dźwięku miasta.

Autor pracy zwraca uwagę na kontrowersje i rozbieżności w definiowaniu *dźwięku miasta*, który bywa traktowany, jako gatunek lub podgatunek muzyczny, styl muzyczny, trend, ruch społeczny, regionalna reprezentacja muzyczna. Pan Smółka nie jest zwolennikiem tej kategoryzacji i konsekwentnie udowadnia, że przedmiot jego badań stanowi bardziej złożone zjawisko kulturowe. Definiując *dźwięk miasta*, drobiazgowo wyjaśnia, czym dźwięk nie jest, oraz dlaczego tym nie jest. Według mgr Smółki *dźwięk miasta* nie może być traktowany, jako gatunek głównie dlatego, by nie akcentować brzmienia, lecz tło kulturowe. W ostatnim rozdziale rozprawy, w podrozdziale nr 6.2.5, autor formułuje własną definicję dźwięku miasta (na str. 266), która pomimo pięciu linijek długości jest klarowna.

Wprawdzie rozprawa oficjalnie nie posiada sekcji zatytułowanej „wnioskami”, lecz nie oznacza to, że jest ich pozbawiona. Cały rozdział 6 stanowi bardzo skrupulatne podsumowanie pracy i potwierdzenie hipotez badawczych. Wskazuje również potencjał badawczy dalszych analiz, np. badań ilościowych, badań przypadków innych miast.

Uwagi:

Na uwagę zasługuje sprawność językowa autora pracy. Znalazłam jedynie kilka potknięć gramatycznych, które przytaczam jedynie po to, by autor mógł skorygować treść przed ewentualną publikacją monografii rozprawy:

Str. 117 “... the field of music geography focal point ...”

Str. 132 “... Bruno Mars, or Justin Timberlake lists him ...”

Str. 153 “It could be even stated that it begun ..”

Str. 242 “... which factors impacts the process ...”

Str. 264 “... misses out on various points that emphasizes ...”

Mam też dwie uwagi dotyczące konstrukcji rozprawy. Autor manuskryptu podzielił go na 6 rozdziałów, ale też na 3 zasadnicze części. Niestety, drugi podział nie został odnotowany w spisie treści. Inną sprawą jest brak streszczenia na końcu pracy, co wydaje się obecnie powszechną praktyką. Po wprowadzeniu wymienionych powyżej korekt uważam, że praca zasługuje na publikację w formie monografii autorskiej.

Teraz chciałabym przejść do uwag merytorycznych. Pragnę zaznaczyć, że uwagi mają charakter polemiczny, służący jedynie zaproszeniu do rozmowy podczas obrony doktorskiej.

1. Pan Smółka kilkakrotnie porusza problematykę autentyczności. Te kwestie pojawiają się na stronach pracy:

str. 72 „... to tell stories about them in an authentic way; ...”

207-208 „Thus, the phenomenon, without any connection to the city itself, becomes only a sounding without its original place-specific authenticity, uniqueness, or reliability;” (str. 207-208).

Str. 212 podrozdział zatytułowany “The Question of Authenticity”

Str. 222 cytat z publikacji Connell and Gibson

Moje pytanie pod dyskusję dotyczy sformułowania definicji terminu „autentyczność” w kontekście nauk o kulturze.

2. W rozprawie pojawia się koncepcja nostalgii (na str. 237), lecz jest potraktowana dość pobieżnie. Czy można założyć, że upamiętnianie *dźwięku miasta* ma charakter nostalgiczny? Czy wspomnienia o *Dźwięku Minneapolis* i jego głównym przedstawicielu charakteryzuje selektywność i idealizacja typowa dla nostalgii?

3. Niezwykle interesujące jest porównanie pomiędzy przypadkami *Dźwięku Minneapolis* i *Dźwięku Seattle*. Czy te przypadki można rozpatrywać w kategoriach sukcesu i porażki?

4. Ostatnie pytanie dotyczy badań nad publicznością/widownią (*Audience Studies*). Czy autor rozprawy uważa, że ten obszar badawczy mógłby stanowić kierunek dalszej analizy zapoczątkowanej jego pracą?

Rozprawa doktorska mgr Macieja Smółki jest tematycznie spójna, a jej konstrukcja przemyślana. Analizy są prowadzone w sposób zdyscyplinowany i systematyczny. Należy również przyjąć, że praca spełnia wymóg oryginalności rozwiązania problemu naukowego. Podsumowując, stwierdzam, że przedłożona do recenzji rozprawa doktorska spełnia kryteria stawiane kandydatom w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2016 r. poz.882). Z pełnym przekonaniem wnioskuję o dopuszczenie mgr Macieja Smółkę do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Małgorzata Martynuska

dr hab. prof. UR Małgorzata Martynuska